

Sporočilo za javnost – Slovenija na knjižnem sejmu v Frankfurtu 2024

Po letu 2023, ko je bila Slovenija častna gostja na sejmu v Frankfurtu in se je po več kot enoletni intenzivni uverturi z dogodki v vseh nemško govorečih državah v Frankfurtu v petih dneh odvil preko 250 dogodkov s slovensko prisotnostjo na več kot 20 lokacijah in v sodelovanju z več kot 300 izvajalci, je letos častna gostja na sejmu Italija.

Slovenija se tudi v letu 2024 predstavlja s pestrim programom, osredinjenim na razprave o pomenu branja ter na najnovejše prevode v nemščino.

V italijanskem paviljonu, kjer bo razstava knjig italijanskih avtorjev in avtoric ter knjig o Italiji, ki so izšle pri tujih založbah v zadnjih dveh letih, bodo razstavljeni tudi slovenski prevodi italijanskih del. Razstavo teh knjig organizira sam Frankfurtski knjižni sejem, razstavljene pa so samo tiste knjige, ki jih založniki sami pošljejo na razstavo. Podatkov o tem, koliko knjig so slovenski založniki posredovali za razstavo, nimamo.

Slovenska nacionalna stojnica bo, kot je v navadi zadnjih nekaj let, v dvorani 4.1 (C 38), na še vedno razširjeni stojnici (96 m²) bo delovne postaje imelo več slovenskih založnikov, ki se ukvarjajo s prodajo avtorskih pravic, ter edina, pred kratkim ustanovljena slovenska literarna agencija (Ljubljana Literary Agency). Na stojnici bodo razstavljene najnovejše knjige, za katere založniki ocenjujejo, da so primerne za prodajo v tujino. Prav tako bodo na stojnici razstavljeni najnovejši prevodi slovenskih avtorjev v tuje jezike. Stojnica bo tudi prostor, kjer bodo dosegljivi vsi promocijski materiali ter informacije o slovenski knjižni krajini, podporah JAK in drugih možnostih sodelovanja.

Nekatere slovenske založbe imajo na sejmu tudi svoje stojnice, ki bodo v neposredni bližini slovenske stojnice.

Ljubljanski manifest o branju na višji ravni, ki je bil deležen velike pozornosti in številnih medijskih odmevov v okviru gostovanja Slovenije 2023, je še vedno in bo še precej časa tematika, o kateri bomo govorili in na njegovi podlagi skušali vplivati zlasti na razumevanje branja v izobraževalnih procesih.

Dogodek **Ljubljanski manifest, kritično mišljenje in evropska politična kriza** z Luisom Gonzálezom (Španija), Kristennom Einarsonom (Norveška), Miho Kovačem (Slovenija) in moderatorko Alenko Kepic Mohar (Slovenija) bo v **sredo, 16. oktobra, ob 12.00 na Mednarodnem odru** (International Stage) v preddverju hal 5 in 6 (Foyer Hall 5/6). Sodelujoči bodo skušali odgovoriti na sledeča vprašanja: Kaj kritično mišljenje sploh je in kako je povezano z branjem? Kaj je kritično mišljenje v kulturnem, socialnem in političnem kontekstu, kjer zagon dobiva populizem? Kdaj kritično mišljenje postane krinka za izražanje predsodkov, arogance in pristranskosti? Kakšno vlogo imajo pri vsem tem tiskani in digitalni mediji? In kako se vse to povezuje z rastjo populističnih gibanj v Evropi in izven nje?

Miha Kovač bo sodeloval tudi na dogodku **Promocija branja - primerjava italijanskih in evropskih strategij**. Tudi ta pogovor bo v **sredo, 16. oktobra, ob 16.30, na italijanski stojnici (dvorana 5.0, A 22)**. Z Renato Gorgani (Editrice Il Castoro), Adrianom Montijem Buzzettijem (Center za knjige in branje/Centro per il libro e la lettura), Lauro Ballestra (AIB – Zveza italijanskih knjižnic/Associazione Italiana Biblioteche) in Miho Kovačem (Ljubljanski bralni manifest) se bo pogovarjal Giovanni Solimine (Fundacija Marie in Goffreda Belloncija/Fondazione Maria e Goffredo Bellonci).

Povezan dogodek je tudi okrogla miza **Evropske bralne raziskave 2023 in 2024 – v četrtek, 17. oktobra, ob 13.00 na Mednarodnem odru** (International Stage) v preddverju hal 5 in 6 (Foyer Hall 5/6). V Evropi je

bilo v zadnjih dveh letih izvedenih več študij z enotnimi vprašalniki o bralnih navadah. Na pogovoru s Christophom Bläsijem (Nemčija), Alenko Kepic Mohar (Slovenija), Brunom Giancarlijem (Italija), Angusom Phillipsem (Velika Britanija) in Miho Kovačem (Slovenija) bodo razgrnjeni rezultati študij, razlike med njimi, razlogi za razlike ter različni odzivi na rezultate. Poleg tega bodo obravnavane prednosti enotne metodologije v raziskavah o bralnih navadah in metodološki izzivi, ki jih prinaša hitra rast poslušanja zvočnih knjig. V tem okviru bo govor o dveh pomembnih vprašanjih: kaj je v teh raziskavah dobrega za založnike? In česa se lahko naučimo, če rezultate raziskav beremo v kombinaciji z založniško statistiko?

Slovenija je v lanskem letu, ko je bila častna gostja v na Frankfurtskem sejmu, organizirala tudi več pogovorov o vplivu umetne inteligence na branje, pisanje in prevajanje. Ali je v enem letu prišlo do kakšnih sprememb? V pogovoru z enakim naslovom kot v letu 2023 – **UI in pisanje** – bodo predstavljeni založniški, pravni in avtorski pogledi. Sogovorniki Alma Čaušević (Slovenija), Dan Podjed (Slovenija), Rüdiger Wischenbart (Avstrija), Elisabeth Ann West (ZDA) in Miha Kovač (Slovenija), se bodo srečali na **odru ARTS+ (dvorana 4.1, H57) v četrtek, 17. oktobra, ob 11.00.**

Tino Vrščaj je posebna komisija JAK (dr. Alenka Koron, Andrej Predin, Alenka Urh) predlagala za nagrado Evropske unije za književnost (EUPL) za leto 2024. Med 13 kandidati za leto 2024 je 7-članska evropska komisija izbrala nagrajenca, Theisa Ørntofta z Danske, Tina Vrščaj pa je bila med 5 avtorji, ki so dobili posebno omembo. V **sredo, 16. oktobra, ob 14.00 v Frankfurtskem paviljonu (Agora)** bo sodelovala na okrogli mizi **Naj živi literatura. Naj živi Evropa!** Okrogla miza bo posvečena zmagovalnim avtorjem in njihovim zgodbam ter 15. obletnici nagrade Evropske unije za književnost. Sodelovali bodo štirje avtorji EUPL, poleg Tine Vrščaj še Deniz Utlu (Nemčija), Todor Todorov (Bolgarija) in Gaea Schoeters (Belgija), ki bodo predstavili svoje knjige in tako odprli okno v različne literarne pokrajine Evrope. Njihov pogovor bo razkril, kako vsaka knjiga, vsaka zgodba odraža svoj kulturni kontekst in hkrati ustvarja vez, ki nas vse povezuje.

Petek, 18. oktober, bo v celoti posvečen leposlovju. V **Arheološkem muzeju Frankfurt bo ob 17.00** dogodek z naslovom **Levitan – antiheroj. Roman Vitomila Zupana**. Carl Markus Gauss je v Die Presse napisal: "Če Vitomila Zupana ne bi zaznamoval napačen rojstni kraj, bi ga danes imeli za enega največjih evropskih pripovedovalcev 20. stoletja." Skrivnosti Vitomila Zupana, ki ga bo nemška javnost po Menuetu za kitaro spoznala še po romanu Levitan, bosta razkrivala njegov založnik Sebastian Guggolz (Guggolz Verlag) in prevajalec obeh romanov Erwin Köstler.

Na isti lokaciji, torej v **Arheološkem muzeju Frankfurt, bo ob 19.00 v petek, 18. oktobra**, še **Večer slovenske poezije**. Slovenska poezija je nemško publiko očarala, ko je bila Slovenija v letu 2023 častna gostja sejma. Tudi v tem letu želimo predstaviti zvone in zvoke zanimivih glasbenih in pesniških glasov. Z nami bodo Tone Škrjanec, Maja Vidmar, Lukas Debeljak, ki bodo predstavljali svoje nove prevode v nemški jezik, Andreas Unterweger in Aurélie Maurin, ki je uglasbila več v nemščino prevedenih slovenskih pesmi, Večer bo povezovala ter tolmačila Liza Linde.

Med enim in drugim dogodkom v muzeju, ki je lani in letos več mesecev gostil slovensko arheološko razstavo, bo še čas za druženje s sprejemom za založnike, prevajalce, avtorje in novinarje.

Predstavitve leposlovja se na sejmu nadaljuje v **soboto, 19. oktobra, ob 10.00 na Mednarodnem odru (International Stage) v preddverju hal 5 in 6 (Foyer Hall 5/6)**. Pogovor z naslovom **Na podeželju. Vinko Möderndorfer in Reinhard Kaiser-Mühlecker**, bo vodil Jürgen Jakob Becker. Z avtorjema pa bo iskal skupne točke njihovih romanov, Die andere Vergangenheit (Rezidens Verlag; izvirnik Druga preteklost, Založba Goga) ter Brennende Felder (S. Fischer).

V sklopu aktualnih predstavitev v nemškem prostoru v letu 2024 je enomesečna literarna rezidenca Pie Prezelj v Literarisches Colloquium Berlin, ki bo izvedena v sodelovanju s SKICA Berlinu, v okviru projekta Traduki

mreže Den Guten Tagen predstavitev Ane Pepelnik na isti lokaciji in 30. oktobra prav tam branje Kosovelove poezije iz knjige Mein Gedicht ist mein Gesicht (Otto Müller Verlag, 2023). Poezijo bo predstavljala nagrajena prevajalka Ludwig Hartinger. Založba Thanhäuser bo pesnico Miljano Cunta počastila tudi z izdajo njenega zelo odmevnega govora z lanske slavnostne otvoritve sejma (Edition Thanhäuser, 2024, prevod v nemščino Erwin Köstler, prevod v angleščino Rawley Grau). Pri isti založbi je v letu 2023 tudi izšel nemški prevod zbirke Pesmi dneva (prevod Matthias Göriz in Amalija Maček).

Med najbolj odmevnimi rezultati častnega gostovanja Slovenije v Frankfurtu 2023 je poleg povečanega zanimanja za prevajanje del slovenskih avtorjev – v tem letu je bilo na razpisih JAK sofinanciranih 91 prevodov v kar 31 jezikov, kar je največ jezikov doslej – uvrstitev treh slovenskih avtorjev in njihovih nemških prevodov na elitni seznam Lyrik Empfehlung 2024 – <https://www.lyrik-empfehlungen.de/2024/empfehlungen>.

Nemška akademija za jezik in poezijo, Stiftung Lyrik Kabinett in Literaturwerkstatt Berlin, v sodelovanju z Združenjem nemških knjižnic namreč vsako leto objavi priporočilni seznam novih objav poezije v nemškem jeziku in poezije, prevedene v nemščino. Vsako leto izbira deset nemških strokovnjakov, skupaj je v enem letu priporočenih 20 zbirk. Med 10 (Sic!) prevedenimi pesniškimi zbirkami, ki so v Nemčiji izšle od začetka leta 2023 do marca 2024, so kar trije slovenski naslovi, in sicer: Srečko Kosovel: Mein Gedicht ist mein Gesicht (Otto Müller Verlag, 2023, prevod Ludwig Hartinger); Ana Pepelnik: nicht fisch (parasitenpresse, 2023, prevod Amalija Maček, Matthias Göriz, Adrian Kasnitz in Thomas Podhostnik); in Tomaž Šalamun: Steine aus dem Himmel (Suhrkamp, 2023, prevod Matthias Göriz, Liza Linde in Monika Rinck). Še nikoli, od kar obstajajo ta priporočila, se ni zgodilo, da bi na seznamu bili med prevedenimi avtorji trije avtorji iz iste države. Kakor to tudi ni avtomatizem po častnem gostovanju, tako v letu 2023 na seznamu ni bilo nobene zbirke španskih avtorjev ali v letih 2021 in 2022 kanadskih avtorjev. Pred priporočilnim seznamom 2024 je bila na tem seznamu le ena Slovenka, in sicer Anja Golob z zbirko Anweisungen zum Atmen (Edition Korrespondenzen, 2018, prevod Urška P. Černe in Uljana Wolf).

Pesnica Ana Pepelnik bo decembra 2024 deležna še posebne časti, saj ji bo nagrado podelila Bavarska akademija za znanost in umetnost.

Vse informacije o dogodkih, medijski odmevi in ostale pomembne informacije so objavljeni na obeh FB profilih ter na spletni strani <https://sloveniafrankfurt2023.com/>

Dodatne informacije:

Katja Urbanija – mednarodno sodelovanje, Javna agencija za knjigo RS
katja.urbanija@jakrs.si

Petra Bališ, PR – Javna agencija za knjigo RS
petra@balis.si
041 779 653